

1. *Musei s. Joh. diff. in Exist. an Romanos* Cap. IX. v. 19 = 23. *Jene 1652.*
2. *diff. de vera presentia corporis Christi in S. Coena.* *Jene 1652.*
3. *diff. II. de natura et definitione Ecclesie.* *Jene 1655.*
4. *diff. de resurrectione Christi a mortuis,* *Jene 1653.*
5. *Musei s. petri diff. de Baptismo,* *Helms. 1669.*

A, 815

DISPUTATIO OCTAVA
EX EPISTOLA PAVLI
AD ROMANOS, CONTINENS
ἀνάλυσις capitis Sexti.

*Cujus positiones divina adjuvan-
te gratia,*

PRÆSIDE DAVIDE RVN-
GIO S. S. THEOLOGIAE DOCTORE ET PRO-
fessore in Academia Vitebergensi publico, in collegio
disputationum Theologicarum privato de-
fendet 22. Maj.

PAVLVS FABER FRANCVS.

WITEBERGÆ,

Typis M. Georgij Mulleri,
Anno M. D. XCVI.

Selectis

*Consistorij Principalis, quod est
Onoldi, adfessoribus,*

Magnifico Nobiliq̄ue viro,

D. D. STEPHANO MUMMIO IC.

Reverendis & Clarissimis viris,

D. M. FRANCISCO RAPHAËLI,

D. M. MICHAËLI STIBARO,

D. M. ABDIA VUIKNERO,

D. M. IOACHIMO HOFFMANNO,

&

D. M. MARTINO MONIGERO,

illustris Scholæ Rectori, Patronis suis opt.

& doctoribus fidelibus.

QVando doctissimus R V N G I V S, doctor meus desideratis. Thefi-
cum harum dedicationem in arbitratu meo poneret, in mentem
mihi venire non potuit quibus inscribere vellem, vos enim in ea du-
dum eratis quibus debebam, vos inquam, quos Deus & Serenissimus
noster Promotores mihi principes fecit, Hoc saltem oro ut confiden-
tiæ meæ ignoscatis, qui tantum mihi sumserim; demisseq; rogo, Viri
Humanissimi, uti hæc primitias meas, nomini vestro inscriptas, sere-
na fronte accipiatis.

*Bene valete, Patroni optimi, & me, ut antehac consue-
vistis, benigniter fovete.*

Paulus Faber Stetensis Franc,

CAPUT SEXTUM.

I.

Vod nostro seculo Pontificij doctrinæ de gratuita remissione peccatorum & iustitia imputata objiciunt, laxari ea frenum cupiditatibus hominum, & impedi bonorum operum studium, idem Apostolo objiciebant, Pseudodoctores: vers. 1. Quid igitur dicemus? Manebimus in peccato, ut gratia abundet?

II.

Hac occasione Paulus cap. 6. instituit gravem ac plane Apostolicam concionem *διδασκαλικήν* & *παράκλητικήν* de sanctificatione, quæ item est fructus veræ justitiæ fidei, & multa recenset fundamenta ac rationes maximi momenti, quare sint facienda bona opera. Quæ ordine secundum seriem textus digesta enumerabimus.

III.

Propositio hujus capituli est: Iustificatis fide non licet secundum carnis cupiditates vivere, sed studendum est sanctificationi & operibus placentibus Deo.

IIII.

Ratio prima, qua diluit objectionem propositam: Iustificati fide sunt mortui peccato: In eodem igitur vivere non possunt. Phrasim Apostoli mori peccato significat non modo vulgarem quandam abstinentiam à proposito peccandi, sed quandam *ἀντι* peccato *πάθειαν*, qualis est inter mortuos & vivos, aut *ἀδυναμίαν*, quæ in mortuo est respectu actionum vitæ efficiendarum. Ita vivere peccato est eò delectari idq; quotidianis actionibus usurpare. *Mortui ergo ei non vivunt.*

V.

Secunda vers. 3. Qui in Christum Iesum baptisati sumus in mortem ejus sumus baptisati. Baptisari in mortem Christi hoc loco significat, non tantum professionem fidei edere de Christi morte & sepultura, sed etiam participem fieri beneficiorum mortis Christi quorum non postremum est liberatio à servitute peccati. *Cum Christo in baptismo sepulti peccato non vivunt.*

VI.

Cum Christo igitur spiritali sepultura ad mortem peccati sepulti, æquum est, ut cum eodem per gloriam potentiae Patris resuscitati surgamus à vitiorum sordibus & in novitate vitæ (Phrasim Hebr. pro nova vita seu nova & sancta vivendi ratione)

A 2

ambule

ambulemus. Si enim Christo insiti per baptismum mortis ejus participes reddimur, quidni etiam vitæ; & si cum ipso morimur peccato, utiq; cum eodem etiam vivemus justitiæ ac Deo vers. 4.

VII.

Vetus homo est crucifixus ergo non vivat. Tertia ratio: Vetus noster homo simul cum Christo est crucifixus, ut destruat corpus peccati, ut ultra non serviamus peccato. Sententia est plana: Vt homo crucifixus non potest amplius cupiditatibus suis obsequi aut membris uti pro arbitrio, cum corpus planè destruat: Ita noster vetus homo cum Christo est crucifixus & corpus peccati destructum: Nulla igitur peccato deinceps seviendi restat facultas.

VIII.

Probatio antecedentis: Qui mortuus est justificatus est à peccato: Iustificandi significatio hoc loco forensis est, denotans pronuntiationem seu absolutionem à sententia obligatione & dominio peccati: Sed non exprimitur hoc loco causa absolutionis seu liberationis: Neq; enim propter mortem nostram spiritualem liberamur à servitute peccati, sed per solum Christum.

IX.

Amplificatur hoc argumentum in sequentibus: Si mortui sumus cum Christo, credimus quod cum eo etiam victuri simus: Scientes quod Christus mortuus non amplius moritur, mors illi ultra non dominabitur: Quod enim mortuus est peccato (ut id expiaret) mortuus est semel, quod autem vivit, vivit Deo: Ita & vos existimate vos mortuos esse peccato, vivere autem Deo in Christo Iesu Domino nostro.

X.

Turpe est peccati dominium. Quarta ratio ex antithes. vers. 11. Si estis mortui peccato, seu ex foedissima servitute ejus liberati, sanè turpe esset peccatum regnare in mortali vestro corpore, & vos obedire ei in concupiscentijs ejus, præsertim cum imperium tale impedire possitis.

XI.

Expolitio argumenti hujus est vers. 12. Neq; exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos Deo, tanquã ex mortuis viventes vita spiritali & membra vestra arma justitiæ Deo. Inest etiam his verbis argumentum ab inhonesto. Neq; enim convenit membra nostra, quæ ut organa justitiæ creata, & p Spiritum S. renovata sunt, transformare, ut sint instrumenta Sarnæ & peccati.

Quinta

XII.

Quinta ratio : Peccatum vobis non dominabitur, quia non estis sub Lege, sed sub gratia. Est in hoc argumento primùm collatio populi in Veteri Testamento cum Christianis in Novo : Si ille mortificationi carnis studuit, quantò magis huic idem debet esse propositum.

Renati sunt sub gratia: Er- go peccare no debent.

XIII.

Deinde renati non sunt sub lege, hoc est, non tenentur fulmine aut maledictione illius, sed sunt, sub gratia : Sponte igitur, tanquam filij gratiæ debent abjicere opera tenebrarum : Adhæc Peccati dominium & gratiæ dominium sunt opposita : Renati sunt sub gratiæ divini patrocínio, ergo non possunt simul esse sub potestate peccati, cui nimirum non gratia Dei, sed ira & maledictio annexa est.

XIIII.

Quia verò dictum hoc quod renati non sint sub Lege, poterat ab Epicureis perverti & aliò detorqueri, idè ipse Paulus subjungit objectionem hujusmodi.

XV.

Quid igitur? Peccabimus ne quia non sumus sub lege, sed sub gratia? per Enthymema à contrario responderet Apostolus ex fundamento jam ante posito. Minimè? Cui aliquis obedientiam præstat, ejus est servus; sive peccato ad mortem, sive justitiæ ad vitam. Sed vos liberati estis à peccato & obedistis ex corde in eam formam doctrinæ in quam traditi estis. Liberati autem a peccato servi facti estis justitiæ.

Forma doctrina.

(a)

Turpis est fructus in justitiæ. Er-

XVI.

Hoc ipsum per expolitionem clarius illustrat vers. 19. Vbi initio causam exponit, quare in rei divini declaratione utatur similitudine viliori, nimirum ut infirmitati carnis & intellectus humani serviat : Monet igitur renatos, ut membra sua exhibeant ad serviendum justitiæ, sicuti ante eadem præbuerunt servituti iniquitatis.

ergo fugiendus renatis.

Suavis est obedientiæ fructus. Er-

XVII.

Sexta ratio à fructu (a) iniquitatis & justitiæ: Impietatis fructum olim percepistis, sed talem cujus recordatione necesse est vos erubescere : Respicit autem ad catalogum scelerum, qui cap. 1 extat. Servitus Dei verò parit sanctificationem & profert fructus spiritus Gal. 5, Renati igitur ab omni turpitudine longè abesse & sanctitati studere debent.

ergo inquirendus.

(b)

Impietatis premium est mors.

XVIII.

Postrema ratio à fine utriusque studij : (b) Impietatis finis est mors: Liberationis à peccato & servitutis Dei finis est vita eterna.

Ergo fugiendū peccati studij

XIX.

Poterant verò arbitrari Romani in hac collatione vel *δυσίδη* σὲ finium parem per omnia esse rationem, ac cum Papistis nostris oggamire Apostolo: Si impietas damnat, studium pietatis salvabit: Et sicut illi ex meritò debetur mors; Ita huic ex meritò vitæ æternæ præmium erit exolvendum.

XX.

Respondet Apostolus ἀποφατικῶς sed causa ἀποφάσεως οὐ missa in altero membro: Non est inquit par ratio finis: Peccato enim debetur mors, ut stipendium labori: Sed vita æterna est gratuitum Dei donum in Christo Iesu Domino nostro, cuius solius meritò est acquisita, nobis autem datur gratis. Quare verò non sit par antitheseos ratio non explicat Apostolus, sed in sequentem tractationem rejicit qua ostensurus est, opera renatorum nequaquam congruere cum perfectione Legis, ac proinde non esse meritoria.

Cap. 7.

Hæc sit ἀνάλωσις textus, ex qua de tribus doctrina Christianæ capitibus notationes breves subijciemus;

De Sanctificatione

De Baptismo

De Vetere & novo homine

De Sanctificatione,

I.

SANCTIFICATIONIS vox non uno modo usurpatur in sacris literis: Alias enim Sanctificari est idem quòd sanctum agnosci coli & celebrari: Ita oramus ut sanctificetur nomen Dei, & huic opponitur pollutio nominis divini, quando id male audit blasphematur & vili penditur ab hominibus Rom. 2.

*Augustin.
lib. 4. de
Tropis*

*V. T.
Segregatio*

II.

Deinde Sanctificare significat aliquid segregare ab alijs, sacrae rei efficiendæ destinare, ad opus aliquod divinum ordinare seu Deo consecrare: Ita dies Sabbati sanctificatur, Aaron Levitæ & primogenita sanctificantur Deo: Christus ipse Ioh. 17. inquit: Ego sanctifico me pro eis, id est, sisto ne tanquam Pontificem segregatum à peccatoribus, ut pro eis victimam offeram tibi placentem Iohan. 10, Me Pater sanctificavit.

Hebr. 7.

Adhæc

III.

Adhæc sanctificatio dicitur, qua Deus nos sanctos facit vel imputando nobis filij sui sanctitatem Hebr. 10. Per oblationem corporis Christi sanctificati sumus, 1. Cor. 1. Christus est nobis sanctificatio: Vel inchoativè & inhærenter, renovans mentem & cor nostrum Spiritu S. & excitans in nobis novos motus, quæ dicitur innovatio Psal. 51. Et quia homo renatus novos motus efficit adjuvante Spiritu sancto, idèd ipse se quoq; sanctificare dicitur ut toto cap. 6. ad Rom. Levit. 20. Sanctificate vos, quia ego sanctus sum 1. Tim. 2. 1. Thess. 4.

IV.

Est & hujus vocis significatio Legalis seu ceremonialis, denotans vel purificationem ab externis contaminationibus, vel *Legalis sanctitas* νότῳτῳ ad usum licitum, Exod. 16. Sanctifica populū hodie & cras & lavent vestes suas. Ita aurum sanctificatur per templum Mat. 23 & mulier infidelis sanctificatur per virum fidelem, aut contra 1. Cor. 7. & sanctificat se Paulus ingressurus templum Actor. 21. & cibus sanctificatur per verbum & orationem 1. Tim. 4.

V.

Vel etiā sanctificatio per ἀντιφρασις significat contaminationem ac pollutionem ceremonialem, usu aut attactu rei sacræ aut immundæ contractam ut Exod. 29. Qui attigerit altare sanctificabitur. Lev. 8. Qui attigerit carnes sanctificabitur Hag. 2. *Sanctificare per ἀντιφρασις*

VI.

Sed omīssis nunc alijs significatis hujus vocis de ea sanctificatione, quæ hujus loci propria est dicemus, qua denotat sanctam & inculpata[m] vitæ rationem, ortem ex interiori renovatione mentis voluntatis & cordis, facta à Spiritu S. Rom. 6. vers. 20. Exhibete membra vestra servire justitiæ in sanctificationem. Huic opposita est pollutio vitæ in omnibus peccatis cum Lege Dei pugnantibus.

VII.

Hæc sanctitas vitæ quare sit renatis præstanda, & oppositum ejus fugiendum, aliquot argumentis illustribus demonstrat Apostolus, petitis à conditione personarum renatarum & rebus ipsis, ut ex textus ἀναλυσῳ videre est: In quibus tamen hoc præ cæteris notatu est dignissimum, quod Apostolus de necessitate sanctificationis disputans ex professo, planè omiserit præcipuum Pontificiorum argumentum de justitia operum & meritò vitæ æternæ. Poteras

VIII.

Poterat enim cæteris argumentis omissis paucis dixisse ex sententia Iesuitarum: Bona opera sunt facienda renatis, quia per ea iusti sunt coram Deo & merentur vitam æternam:

IX.

*Meritoria
opera.*

Poterat addidisse Catalogum bonorum operum, quæ meritoria sunt vitæ æternæ in Schola Iesuitica, videlicet: Certò salvabimini, si aliquot missas pecunia vestra emtas quotidie audiveritis, si in quadragesima & feria sexta ac septima à carnibus abstinueritis: Si facultates vestras dederitis monachis & monialibus; Si illorum merita vobis applicaveritis: Si ad statuas & reliquias sanctorum iter pedibus feceritis; Si annum jubileum Romæ visitaveritis: Si Mariam virginem, me & alios Apostolos & multos sanctos alios diligenter invocaveritis: Si Petrum ejusq, successorem in vestra urbe Roma pro Vicario Christi agnoveritis &c. Sexcenta hujus generis.

X

Agite verò Iesuitæ, dicite nobis quo consilio vas illud Dei electum, ex professo disputans de causis quare facienda sint bona opera, ne verbulo quidē justitiæ inhærentis & meritorum vestrorum fecerit mentionem? Quare de commentitijs vestris operibus tam altum in hac doctrina silentium?

XI.

Aut igitur nescivit Apostolus, veram de operibus docendi rationem, ac proinde Apostoli nomine foret indignus: aut impertiri Romanis hanc sapientiam meritoriam noluit, quod pietati candori & dilectioni illius repugnat, qui gloriatur Act. 20. Se omne consilium Dei fideliter explicasse suis auditoribus: Aut non venit illi de bonis operibus commentanti hoc caput doctrinæ de merito in mentem, quæ prodigiosa foret oblivio: Aut (ut vobis etiam aliquid largiamur) non fuerunt hæc mysteria propalanda scripture, sed reservanda traditioni arcanae. *Amg. Q.*

XII.

*Quare om-
missa men-
tio meriti.*

Nihil opus est divinatione: Verè nescit Apostolus hoc commentum de meritis operum, qui soli Christo gloriam acquisiti tam pretiosi thesauri æternæ salutis tribuit: quiq; disertè eam hoc eodem in loco respectu nostri non meritum sed *donum* gratuitum esse confirmat, Stipendium inquit, peccati mors est: Donum autem Dei est vita æterna: Undenam illud donum: In Christo Iesu Domino nostro, Habes sententiam Apostoli, quomodo
vita

vita æterna nobis contingat *δύο δὲ πᾶσι* pugnantem cum Pa-
pistico delirio de meritis operum.

Sed hæc sufficiant hoc loco dicta, cum capite 12. & 13. plenior
de operibus dilectionis tractatio sit instituenda.

De Baptismo.

I.

DE Baptismo sic loquitur Apostolus: quicumq; baptizati sumus
in Christum Iesum, in mortem ejus baptizati sumus: Con-
pulti igitur sumus cum illo per baptismum in mortem, ut quem-
admodum Christus resuscitatus est à mortuis per gloriam patris,
ita & nos in novitate vitæ ambulemus.

II.

Consideranda in hoc dicto 1. Nomen & res baptismi & quid
sit baptisari in Christum Iesum & in mortem ejus. Quid *συνταφῆ-
σαι* cum Christo in mortē 2. Quis fructus baptismi. Reliqua mem-
bra ex tractatione locorum communium petantur.

III.

Baptismi nomen *βαπτισμὸς* usurpatur in sacris, tum de cruce
& calamitatibus piorum, Matth. 20. v. 23. tum de miraculosa effu-
sione spiritus S. super credentes in primitiva Ecclesia. Act. 1. v. 5.
& 10. v. 16. Luc. 3. v. 16. Propriè verò accipitur de sacro aquæ la-
vacro certo institutionis verbo incluso, & ad certum finem desti-
nato. Retenta est vox ex veteri testamento in quo multa bap-
tismatum seu lotionum sacrarum genera fuerunt à Mose institu-
ta. Vulgo homonymiam enunciant triplici baptismi differentia: *Judith. 12.
vers. 7.* dicentes alium esse fluminis, alium fluminis, alium sanguinis. *vers. 7.*

IV.

Est autem baptismus Sacramentū initiationis in N. Test: in-
stitutum divinitus, quo peccator tinctus lavacro aquæ in nomine *Syrac. 34.
vers. 30.* Patris Filij & Spiritus S. regeneratur ex filio iræ in filium gratiæ, *Matth. 25.*
recipitur in fœdus cum Deo, & morti Christi inseritur, ut remis-
sis peccatis & mortificata carne bona conscientia coram Deo vi-
vat, & hæreditatem regni cœlestis consequatur. *Marc. 16.
Ephes. 5.
Iohan. 3.
1. Pet. 3.*

V.

Duplicem novi Testamenti baptismum fingunt 1. Pontificij, *Papiste*
qui baptismum Iohannis (qui certè novi fœderis fuit) à baptismo *habēt du-
Christi essentia & efficacia differre opinantur, quasi ille tantum plicem ba-
corporum, hic animas abluerit, ille in pœnitentiam hic in remissio- ptimū no-
nem peccatorum collatus sit. vi Testa-
menti.*

B

Quan-
menti.

VI.

Quamquam autē de baptismo Iohannis & singulis eius attributis acerbè disputare necesse non est, cum, qua forma administratus sit, nusquā extet: Tamen ferenda non est impudentia Tridentini conciliabuli, in quo cap. de baptismo can. I. sic decernitur: Si quis dixerit, baptismum Iohannis habuisse eandem vim cum baptismo Christi anathema sit.

VII.

Concedimus sanè aliam in aliquibus fuisse rationem baptismi Iohannis quam est Christi, quia ille in venientem Messiam, fuit collatus, hic exhibiturum Christum intuetur: Sed illum vacuum fuisse Spiritus sancti efficacia & remissione peccatorum nusquam affirmat scriptura.

VIII.

Patres non consentiunt in hac quæstione, ut & ferè in alijs: *Lib. 5. cõt. Augustinus* iudicat in spe remissa peccata baptizatis à Iohanne, *Don, c. 10.* sed liberum relinquit lectori iudicium, ut cui hæc causa non placeat meliorem reddat, *lib. 2. cont. lit. Petil. cap. 37.*

IX.

Marc. 1. Quia verò testatur scriptura, Iohannem fuisse primum Evangelij de præsentē Messia præconē & prædicasse in nomine Christi *Luc. 3.* poenitentiam & remissionem peccatorum, & hanc doctrinam *Matth. 3.* sacramento baptismi confirmasse, seu in hanc fidem & confessionem baptizasse; manifestum est non fuisse ipsius baptismum gratia Dei & remissione peccatorum inanem.

X.

Calvinianorum duplex baptismus. Secundò Calviniani ipsum Christi baptismum duplicem faciunt, externum aquæ & internum spiritus, Et hos duos specie, tempore, efficacia differentes. Hic error intolerabilior est Pontificio, de quo modo dictum. XI.

Repugnat enim manifestò testimonio Apostoli, qui unum Deum, Vnam fidem, unum baptisma Christianorum omnium esse affirmat, Eph. 4. Evacuat baptismum aquæ, eiq; præter inanem significationem, & quidē re signata sæpissimè vacuum relinquit: Sentiunt enim multa millia infantum baptizari, qui cum non sint in electorum numero nunquam regenerantur.

XII.

His proinde baptismus aquæ nihil confert gratiæ & cœlestis doni (quam vim in alioqui universum baptismo adimunt) nihil etiam significat, quippe cum res signata nunquā sequatur; nihil

hil obſignat, cum nihil illis utpote ex abſoluto Dei decreto repro-
batiſ unquam ſit promiſſum. Eſtq; inſtar ſigilli, quod vacuis ſcri-
ptura tabulis appenditur. Talem infantum baptiſmum omni effi- *Exigua dif-*
cacia inanem preſtaret cum Anabaptiſtis omnino omiſſere, quam *ferētia in-*
in ludibrium Dei, Eccleſiæ, & ipſius Sacramenti infantibus con- *ter Anaba-*
ferre. *ptiſtas &*

XIII.

Confirmat autem Apoſtolus baptiſmum non tantum eſſe ſim- *Calvinia-*
bolum gratiæ Dei & profeſſionis Chriſtianæ, & ſignaculū ado- *nos.*
ptionis probabiliter ſecuturæ, ſed lavacrum regenerationis & re-
novationis in Spiritu S. conferens hæc beneficia baptizatiſ omni-
bus, niſi quis hypocritica impietate Spiritus ſancti operationem
impediat.

XIV.

Impiis enim hypocritis, qui adulta ætate baptiſmū expetunt, *De hypocri-*
ſua natura eſt lavacrum regenerationis, nec poteſt præſentia ac *tarum ba-*
efficax operandi viſ Spiritus S. impediri hominum incredulitate, *tiſmo.*
etiſ operatio ipſa & effectus ejuſ impeditur ac evertitur, & impij
quantumvis vero & efficaci baptiſmo percepto non regeneran-
tur: Fit enim illiſ inefficax ſeu ἀκαρπὸν hoc lavacrum per acci-
dens, quod ſua natura ſemper eſt ἀνεργεῖς.

XV.

Vnus ergo tantum eſt baptiſmus, quem pariter adulti, tam
hypocritæ, quàm verè credentes & per Verbum converſi, & in-
fantes omnes percipiunt, Hiſ igitur eſt lavacrum conferens fi-
dem & regenerationis donum, credentibuſ verò adultis confe-
rens fidei & renovationis incrementum, utriſq; obſignans gratiā
Dei arrhabone Spiritus ſancti. Hypocritiſ verò idem baptiſmus
hæc beneficia offert, Sed propter ἐμποδὸν ἀπίſtiæ illorum neq; ea
baptiſatiſ confert, neq; ab illiſ accipiuntur.

XVI.

Novum & periculoſum dogma eſſe ſtatuiſmus, docere quod
hypocritæ per baptiſmum in hypocrifiſ perceptum actu ſint rena- *An hypo-*
ti & filij Dei facti; cui delirio reclamat univerſæ ſcripturæ ſacræ *critæ re-*
conſtans ſententia, quæ eoſ filioſ Diaboli & ſemen Satanæ nun- *generētur*
cupat, Gen. 3. Ioh. 8. Cumq; non credant, nec novoſ motuſ ul *in baptiſ-*
loſ ſentiant, neque ullo actu regenerationem ſuam teſtentur, *mo.*
(hæc enim ſunt renatorum προσηλυτω) ſed ſint impænitentēſ,
qua ratione juſti, regenerati & renovati dici poſſunt, niſi cœlum
terræ, juſtitiam injuſtitiaſ, πῖſις τῆ ἀπίſτιæ, deniq; omnia in unum
chaos miſcere libeat?

XVII.

Vtrinque igitur copuli declinandi sunt: tum ne baptismum efficaciam regenerandi spoliemus, tum ne effectum videlicet regenerationem ipsam pro substantia baptismi acceptemus: Illud enim subtracto nucleo putamina relinquit Ecclesiae: Hoc pios & hypocritas sub eundem censum concludit.

XVIII.

Nam quod ad dictum praesentis loci attinet: Quicumque baptizati estis, in mortem Christi baptizati estis, consepulti cum Christo in mortem, Non hoc vult Apostolus, quod perperam inde per *παρὰ λογισμὸν λέξεως* extruitur, quasi hypocritae sint renati, aut quasi regeneratio sit de baptismi substantia: Sed loquitur de fine sacri huius lavacri, quo mortis Christi participes fiunt baptizati, etsi effectum ipsum & fructum non percipiunt, qui Spiritus sancti operationem *παλιγγεννητικῆς* pertinaci hypocrisis intervertunt.

XIX.

Baptizari in nomine Christi.

Significat autem baptizare in Christum Iesum, non novam baptismi formulam usurpare ab institutione Matth. 28, discrepantem, ut quidam ex male intellectis locis Act. 2. vers. 38, & 19. v. 6. colligunt: Sed in nomine Christi baptizari est ad mandatum & institutionem Christi in fide & confessione de Christo baptizari.

XX.

Altera phrasis qua baptizari dicimur in mortem Christi & cum Christo consepulti, per baptismum, ad fructum baptismi describendum pertinet: Inseimus enim Christo per baptismum, ut beneficiorum per mortem & sepulturam Christi acquiritorum fiamus participes.

XXI.

*Iohan. 3.
Tit. 3. v. 5
Marc. 16.
vers. 16.*

Est ergo baptismus ad salutem necessarius Christianis omnibus (nisi quos necessitatis casus, lege solutus, excusat) cum salutem operetur in baptizatis, ut 1. Pet. 3. vers. 12 dicitur Salvos nos facit baptismus, qui non est depositio sordium carnis, sed conscientiae bonae interrogatio in Deum.

XXII.

*Rom. 6.
Cat. Luth.*

Denique ad significationem quoque sacramentalem haec referri possunt: Merio enim in aquam, quae sit in baptismo est symbolum sepulturae Christi, significans nos per baptismum immergi Christo, & Veterem Adamum nostrum quotidianis poenitentiae exercitijs enecandum esse & mori cum concupiscentiis suis debere. Ita educio ex aqua significat novum hominem cum Christo resurgere

surgere debere, & novam vivendi rationem inchoare in justitia & sanctitate Deo placentem.

Porisma.

Etsi forma externa usurpationis aquæ est ἀδιαφοροῦ, ac quoad substantiam Baptismi perindè est sive fiat aquæ aspersio, sive baptizandi in eam immersio: Tamen ad significationem Sacramentalem exprimendam magis congruit immersio.

De Vetere & novo homine

I.

Quid phrasæ Paulinæ tribuentes cuivis Christiano duplicem hominem Veterem & novum, significant disputatum in Ecclesia olim à Manichæis & nostro seculo à Flacianis, qui antiquam Manetis hænesin ab Orco suscitaverunt.

II.

Senferunt enim in quovis Christiano duos esse homines substantia differentes, quorum alter vetus, sit ipsum peccatum originis, alter novus, sit ipsa justitia inchoata in hac vita, & perficienda in altera.

*Flacianū
dogma.*

III.

Absurditas hujus dogmatis in primo articulo Concordiæ Christianæ eruditè detecta & plenè confutata est: Evertit enim præcipua Christianæ religionis fundamenta de hominis creatione, redemptione, sanctificatione & resurrectione carnis nostræ.

IIII.

Facit enim aut Deum substantiæ istius malæ creatorem, aut Diabolo tribuit potestatem creandi substantias: Fingit Christum non peccatores sed peccatum ipsum (opus Diaboli quod destruxit non redemit) redemisse suo sanguine: Spiritum S. non hominem Dei creaturam sanctificare, sed peccatum, ut ex peccato fiat Sanctitas. Statuit resurgere non hoc corpus quoad substantiam quod pij circumferunt in hac vita, quippè quod ad peccati substantiam planè in altera vita abolendam pertinet, sed aliud specie diversum. Hæc portentosa opinionum recitare est confutare.

*Corrupte-
le præci-
puorū ar-
ticulorum*

V.

Apostolus verò quando de Vetere & novo homine loquitur quod aliquoties factitasse legitur Rom. 6. vers. 15. Eph 4. vers. 22. Colos. 3. vers. 9. Non de substantia animæ & corporis veteris &

nova, sed de inhærente in homine vel antiquo vitio ab Adamo contracto, vel novo dono & beneficio à Christo secundo Adamo per Spiritus S. operationem collato differit.

V I.

*Num hō-
ret tu ih̄c
Christen
Leut.* Anabaptistæ veterem hominem de corpore, novum de anima imperitè intellexerunt, ut canticum ab illis compositum animæ & corporis *σὺ γὰρ εἶμι* exprimens ostendit. Sed falsa etiam hæc est opinio cum non tantum corpus sit peccato & corruptioni obnoxium, sed anima omnium maxime in summis suis potentijs sit horribiliter deformata.

V II.

Vocat quidem scriptura Veterem hominem alibi carnem & novum hominem Spiritum Gal. 5. Sed idem cum Flacianis error est factionis Anabaptisticæ, cum hæc appellationes intelliguntur de substantia corporis & substantia animæ. Longè enim aliter scriptura de lucta carnis & Spiritus, & veteris & novi hominis differit.

V III.

*Caro &
Spiritus,
Rom. 8.* Exempli gratia, dubitatio de Deo ejusq; verbo, incredulitas sequens in religionis negotio iudicium rationis suæ & non Verbi, & quæ sunt hujus generis sunt opera carnis, sunt *φρόνημα σαρκὸς*: Et tamen hæc non esse corporis attributa, sed præcipuæ potentia animæ, nimirum intellectus opera manifestè liquet.

V IX.

Est itaq; vetus homo nihil aliud quam foeda peccati originalis lues, qua anima & corpus miserè deformata & penitus vitia-
ta ac corrupta sunt, adeò ut sua natura homo nihil cogitet aut agat eorum quæ sunt Spiritus Dei, sed tantum carnalia, mundana Deoq; adversa sapiat, spectet, desideret, quærat.

X.

*Caro &
Sanguis,* Hanc naturam corruptam Salvator noster notat appellatione carnis Iohan 3. Quicquid natum est ex carne caro est, de qua 1. Cor. 15. dicitur quod Caro & sanguis regnum Dei possidere nequeant.

X I.

Et appellationem carnis etiam de potentia intelligente in scriptura usurpari docet textus Matth, 16, uti Christus dicit Petro

tro

tro edenti illustram confessionem de persona & officio Christi :
Caro & sanguis hæc non revelarunt tibi, id est, hæc non ex prin-
cipijs naturæ insitis didicisti, Sed Spiritu Patris mei docente. Et
Paulus Gal. 1. dicit se vocatum ad ministerium divinitus, non de-
liberasse cum carne & sanguine, hoc est, non indulgisse cogitatio-
nibus aut cupiditatibus suis, sed secutum esse Deum vocantem.

XII.

Paulus hoc loco vocat corpus peccati, quod ait in renatis
destrui crucifixione Veteris Adami ne ultra serviant peccato. Hic
exultant Flaciani canentes πρὸ νίκης ἐπινίκιον: Quia inquit
Corpus peccati vocatur, substantia peccatum sit necesse est :
ἀποδεδυμένω, simul & impiè.

XIII.

Hoc corpus peccati si de substantia corporis propriè intel- *Corpus*
ligatur, aut est ipsum nostrum corpus animatum, aut aliud in eo *peccati.*
corpore; Non hoc, alioqui duo corpora humana in uno homine
statuenda essent, per absurditatem Flaciano grege non indignam;
Ergò illud ipsum quod ex nativitate prima accepimus,

XIIII.

Si per baptismum in mortem Christi, & renovationem no-
stram destruitur corpus peccati, ergo resolutionem animæ &
corporis & mortem è vestigio subsequi necesse est, quod vanum
esse sequentia verba docent, *ne ultra serviamus peccato*, quod non
de pijs mortuis, qui justificati sunt à peccato, sed superstitibus in
hac vita necessario est accipiendum.

XV.

Qualis igitur est destructio, talè etiam corpus destruendum
hoc loco intelligi oportet; Destructio verò veteris Adami est na-
turæ nostræ alteratio, qua corpus peccati seu vitium altè inhæ-
rens naturæ, paulatim aboletur, & succedit donum renovatio-
nis, collatum à Spiritu sancto qua in locum ἀδυναμίας spiritualis
novæ vires agnoscendi & invocandi Deum divinitus in nobis
ascenduntur & expulsis vitijs spiritualibus cor purgatur & nos
va luce intelligentia & bonis motibus illustratur & sanctificatur.

Hanc

*Destructio
corporis
peccati,*

*Crucifixio
corporis
peccati.*

XVI.

Hanc alterationem vocat Paulus crucifixionem & destructionem ut ostendat, hanc mutationem carni nostræ, hoc est rationi affectibus & omnibus viribus ingratam & molestam esse, & simul doceat tenebras mentis planè discutiendas & pravos affectus cordis omnino extirpandos esse, si tota hominis renovatio fieri debeat, quod tamen in hac vita propter naturæ imbecillitatem perfectè præstari nequit. XVII.

Vt ergo vetus homo sunt antiquæ vires in nobis ad peccandum, & ἀδυναμία benè agendi; Deum agnoscendi & rectè colendi & mandatis Dei obsequendi: ita novus homo sunt novæ vires & facultates ad bonum spirituale amplectendum ad Deum agnoscendum & invocandum, eiq; obediendum.

XVIII.

Illæ ex prima generatione carnali: Hæ ex regeneratione spirituali. Illæ ex primo: Hæ ex secundo, videlicet Christo Iesu quem per baptismum & fidem renati induunt. Illæ herent in natura, & ex ea fluunt: Hæ non ex nobis non ex Philosophia aut viribus humanis, sed sola Evangelij doctrina de Christo fide apprehensa in cordibus existunt.

Problemata, in συζητήσεσσιν dissoluenda.

Quæritur I.

Quomodo mors Christo ultra non dominari dicatur in textu, nunquid igitur Christus fuit aliquando sub dominio mortis?

Negantem confirmant dicta: Stipendium peccati mors: Rom. 6. Nemo aufert animam meam à me, sed ego pono illam Iob. 10. Ose. 13. Ero mors tua ô mors. Act. 2. Impossibile fuit Christum à morte teneri, oppositam videtur textus affirmare. I I.

Vers. 6.

An resolutio corporum humanorum sit pœna peccati? Cum sublata causa, hoc est peccato, per mortem, effectum tolli necesse sit: Contrarium verò experientia testetur. I I I.

Vers. 17.

Quæ sit forma doctrinæ in quam traditi sunt Romani? Num scripta traditio? Ex ea igitur petenda ratio obediendi Deo in Novo Testamento & non ex solo verbo scripto: Si scripta, aut Lex erit, aut Evangelium: Non Lex, quia negat Apostolus renatos esse sub Lege: Non Evangelium: quia ea non est doctrina operum, de qua hoc loco disputat Apostolus.

Deo soli gloria.

AB 22 841 (1)

ULB Halle 3
002 043 793

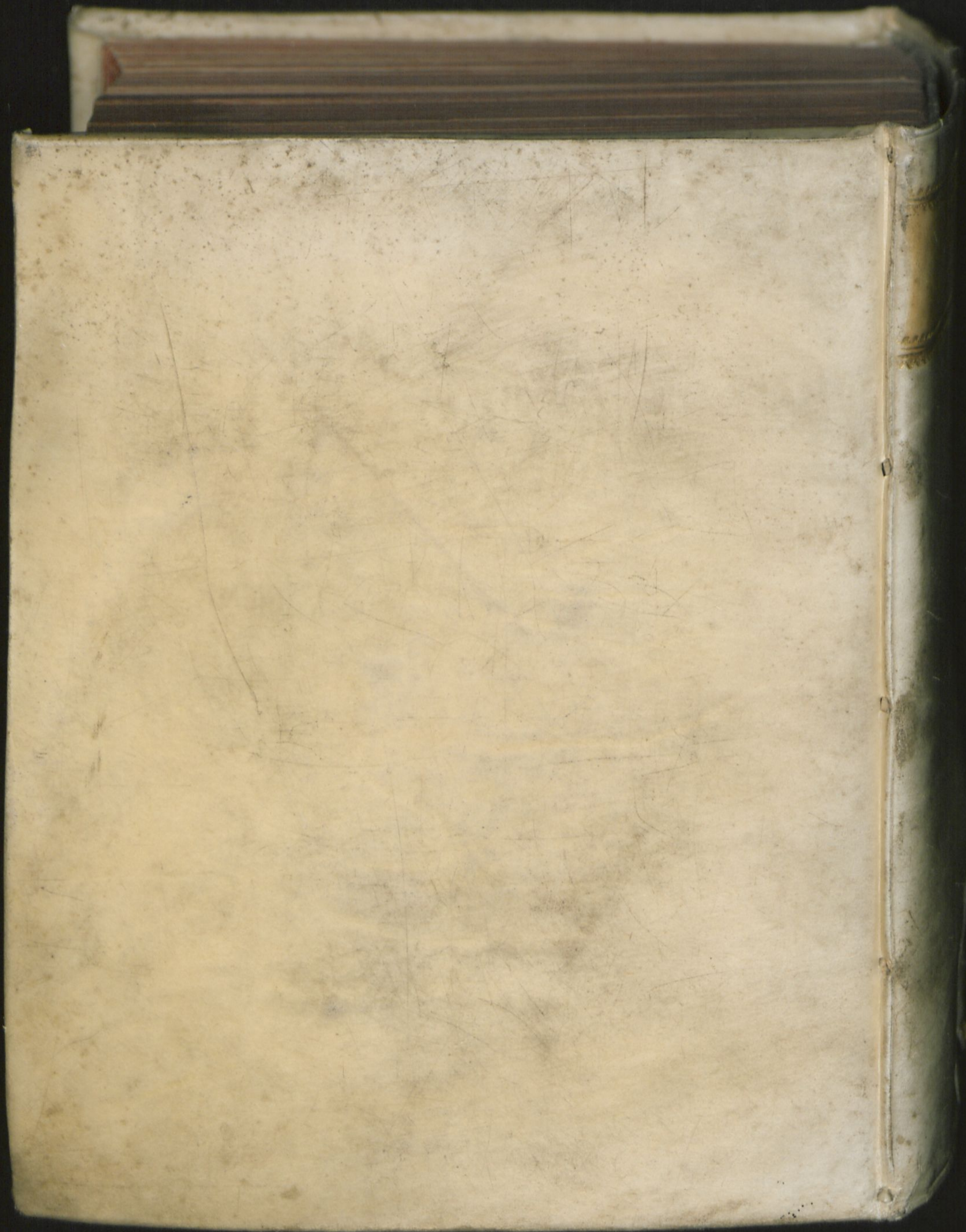

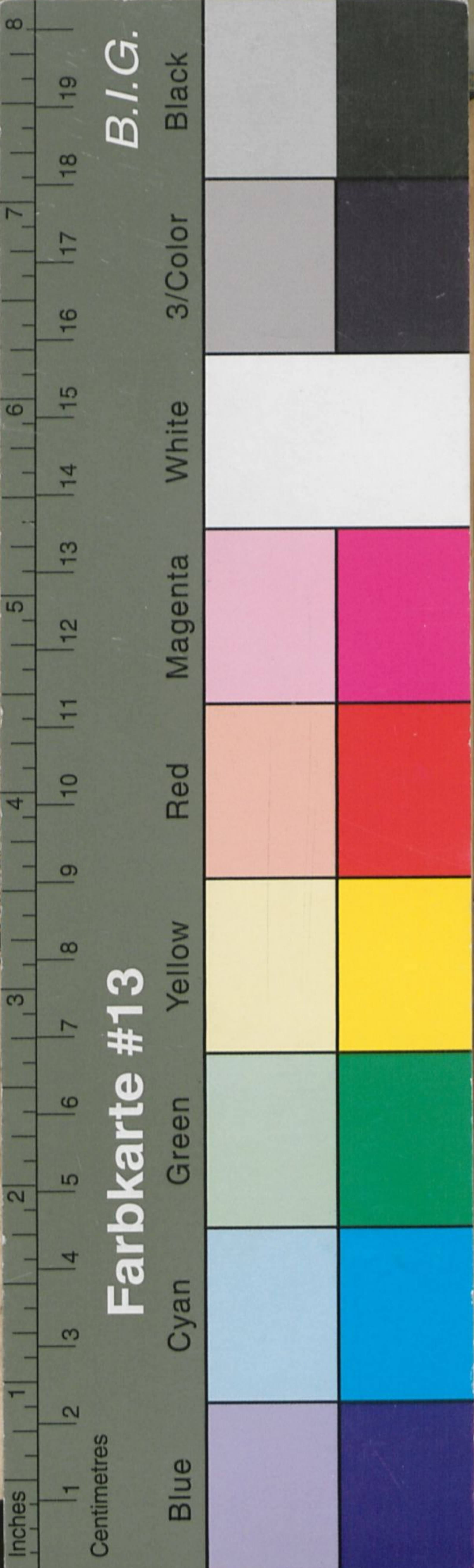
Sb.

W19

Hilf.

17,815

DISPUTATIO OCTAVA
EX EPISTOLA PAVLI
AD ROMANOS, CONTINENS
ἀνάλυσιν capitis Sexti.

*Cujus positiones divina adjuvan-
te gratia,*

PRÆSIDE DAVIDE RVN-
GIO S. S. THEOLOGIAE DOCTORE ET PRO-
fessore in Academia Vitebergensi publico, in collegio
disputationum Theologicarum privato des-
fendit 22. Maij.

PAVLVS FABER FRANCVS.

WITEBERGÆ,

Typis M. Georgij Mulleri,
Anno M. D. XCVI.

